

повторюється. Відтак вихователь ще двічі промовляє скоромовку повільно, а потім швидко. Після цього діти по черзі промовляли слова кожної окремої скоромовки.

На наступному етапі роботи перед дітьми ставиться завдання промовляти скоромовки то голосніше, то тихіше, то швидше, то повільніше. Вихователь викликав дітей до столу, щоб вони читали скоромовку з підкресленою артикуляцією звуків, міміки, інтонації. Знайомі скоромовки діти промовляли хором.

Використання в комплексі усіх видів фольклору закріплює у дітей звуковимову, тренує мовленнєвий апарат, удосконалює мовлення, збагачує словник дітей образними виразами.

Отже, досвід роботи з дітьми і умовах сучасного закладу дошкільної освіти показав, що розвивати звукову культуру мовлення у дітей п'ятого року життя необхідно не лише на заняттях з пріоритетом мовленнєвих завдань, а й у повсякденні. Зокрема, використання мовленнєвої гімнастики, розучування коротких віршиків, дидактичні ігри, рухливі ігри із співом та діалогамита інше під час прогулянок було ефективним в роботі з дітьми п'ятого року життя з проблемами у звуковій вимові. Доведено, що використання гри у вихованні звукової культури мовлення дітей є однією з позитивних ліній розвитку їхнього мовлення. Адже діти в грі вільні, емоційно стабільні, одним словом справжні. Гра дозволяє активізувати мовленнєву й пізнавальну діяльність дітей зазначеного віку.

Роговченко Вікторія Олександрівна

Київський університет імені Бориса Грінченка

Науковий керівник Товкач Ірина Євгенівна, кандидат психологічних наук

Київський університет імені Бориса Грінченка

РОЗВИТОК УЯВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ ОБРАЗОТВОРЧО-МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Саме період дошкільного дитинства надає можливості особистісному розвитку дитини дошкільного віку у всіх його яскравих фарбах. Завдяки різноманітним видам діяльності діти пізнають нове або ж створюють власний продукт.

На власному досвіді роботи з дітьми дошкільного віку ми побачили, що у процесі образотворчої діяльності досить активно підключається мовленнєва діяльність, і у результаті це стає одним цілим. Бо дитяча творчість (на репродуктивному рівні) неможлива без словесного супроводу, вказівок, пояснень, певної допомоги з боку дорослих (вихователів і батьків).

Отже, розглядаємо образотворчо-мовленнєву діяльність як вид художньо-мовленнєвої діяльності, що є природною для дітей дошкільного віку, що дає змогу кожній дитині для самореалізації, самовираження.

Варто підкреслити, що дошкільникам завжди цікавий процес творчості. Одну із основних ролей відіграє матеріал (фото, картини, книги з ілюстраціями, папір, фарби, олівці, та інше). Саме тоді у дітей виявляється інтерес до всього з чим вони працюють. А за інтересом йде зацікавлення завданням. Добре, коли вони задають ряд питань щодо змісту побаченого і почутого, а потім знаходять на них відповіді. Це свідчить про наявність у дітей дошкільного віку пізнавальної активності, що стимулює дітей до самостійної діяльності (пізнавальної, мовленнєвої, образотворчо-мовленнєвої і т.д.)

І як показує практика саме під час образотворчої діяльності дітям більше всього до вподоби коли дорослі пропонують завдання з включенням їхньої уяви: «Уяви собі, що було б якби...»; «Уяви, що ти потрапив (потрапила) на лісову галявину в цій картині...»; «А давай разом уявимо, що буде далі...» і т.п.

Включити уяву дитини це ніби увімкнути світло. Дитяча уява спалахує немов ліхтарик, що світитиме яскравим світлом. Необхідно підтримувати цей стан захоплення матеріалом, момент творіння у дітей. Варто вказати, що сприятливим періодом для розвитку уяви вважається саме п'ятий рік життя дитини. Бо в основі лежить стрімке розширення її досвіду, тому зростають творчі прояви діяльності (ігрової, мовленнєвої, образотворчої тощо).

Для дітей дуже важливо, щоб їхню роботу дорослі та однолітки сприймали позитивно. Тому фундаментом, без сумніву, залишається позиція педагогів (батьків), які створюють атмосферу саме для творчого розвитку особистості дитини. І одним з важливих завдань дорослого - допомогти дитині побачити усе прекрасне через органи чуття, художнє слово, що супроводжує дошкільника в період перебування в умовах закладу дошкільної освіти та в сім'ї.

Так збагачуючи картину світу дошкільників засобами художніх творів разом із елементами живопису, творами мистецтва, ми сприяємо розвиткові уваги, пам'яті, мислення, а особливо уяви, роздвигатися краще зображення, вчитися не поспішати, захоплюватися прекрасним, збагачувати свій внутрішній світ полотном чудесних вражень, викликати натхнення на створення власного і унікального продукту (малюнка, ілюстрації до казки чи вірша тощо).

Переконані, що відтворювати і творити діти будуть лише після накопичення власного чуттєвого досвіду, певної активізації творчості за допомогою дорослих: перегляду творів мистецтва, розповідання і читання дітям творів художньої літератури (казки, розповіді, вірші); проведення з ними бесід; ігор творчого характеру, емоційних вправ та інше. Так діти матимуть первинне уявлення для того, аби вигадати власну історію супроводжуючи її відтворенням на папері власноруч створених фарб. Одним із важливих аспектів все ж таки є пропозиція педагога дітям щодо самостійного вибору, а як саме вони бачать ту чи іншу ситуацію. Важливо дозволити їм насолодитися дійством на шляху до зіткнення з чимось абсолютно невідомим.

Перш за все і педагог має бути творчою особистістю, прагнути постійного самовдосконалення, розуміти дитячий світ. На нашу думку, кожна дитина – природжений художник. У дітях закладено всі риси естетичних здібностей. Уява – невід’ємна частинка усього цього наповнення. Адже працюючи із зображувальними засобами такими як кольори, форма, композиція, лінія, різним матеріалом для малювання з використанням віршів, казок краще розвиваються різні види мовленнєвої діяльності. Спілкування одне з одним, обмін думками, взаємодія під час творчого процесу сприяє формуванню у дітей дошкільного віку правильності вимови, розвитку зв’язного мовлення.

Підводячи підсумки варто зазначити, що для виникнення та активізації художніх проявів дітей дошкільного віку необхідно створити сприятливі умови, занурити їх у світ творчості, оточити необхідними художніми матеріалами, урізноманітнити їх художній, естетичний, емоційно-чуттєвий досвід. Важливо, щоб дорослі, які оточують дитину, теж виявляли інтерес до художньої діяльності, спрямовували її інтереси та дії тощо.

Родіна Наталя Олександрівна

Київський університет імені Бориса Грінченка

Науковий керівник: Товкач Ірина Євгенівна, кандидат психологічних наук

Київський університет імені Бориса Грінченка

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ ХУДОЖНЬО-МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Пріоритетними напрямками розвитку дошкільної освіти є глибоке засвоєння моральних норм, формування самостійності та духовності шляхом вивчення дітьми художньої літератури, формування мовленнєвих умінь та оцінно-етичних суджень, підвищення рівня культури українського мовлення.

Формування самостійності у процесі художньо-мовленнєвої діяльності посідає важливе місце у житті дитини дошкільного віку, оскільки це один із найефективніших засобів засвоєння мови народу, смислової систематизації слів, а передусім – спосіб задоволення нагальної потреби інтелектуального та духовного розвитку і зростання особистості дошкільника.

У дошкільній дидактиці художнє слово виступає не тільки засобом розвитку мовлення дитини, а й основним засобом виховання дитячої моральності, одним із потужних засобів якої є художня література.

Художній твір пробуджує в дитини глибокі почуття, які активізують творчу уяву і стають спонукую до творчої діяльності під впливом вражень від сприйнятого. Саме в дошкільному віці дитина одержує перші уявлення про форми спілкування людей, їх ставлення одне до одного, до праці, вчиться диференціювати вчинки, а усвідомити їх допомагають твори художньої літератури.

Мета нашого дослідження – розглянути педагогічні умови формування самостійності дітей дошкільного віку у процесі художньо-мовленнєвої діяльності.

Аналізуючи психолого-педагогічні дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців (А. Богуш, Н. Гавриш, Т.Котик, Л. Калмикової, С. Ладивір, Т. Піроженко, А. Чанчикової та інших), які розглядають питання розвитку самостійності у дітей дошкільного віку, ми припустили, що самостійність у дошкільнят різновікової групи можливо сформувані при дотриманні наступних умов:

– створення художньо-мовленнєвих ситуацій в організованій та самостійній діяльності дітей дошкільного віку;

– впровадження в освітній процес дидактичних ігор;

– вільне спілкування вихователя й дитини в процесі художньо-мовленнєвої діяльності.

Першою умовою є створення художньо-мовленнєвих ситуацій в організованій та самостійній діяльності дітей дошкільного віку.

Художньо-мовленнєва ситуація - це ситуація спілкування, що включає предмет мовлення і учасників спілкування (їх характеристики, взаємини, час і місце висловлювання) з допомогою художніх прийомів.

Самостійна художня діяльність виникає з ініціативи дітей і відображає їх інтереси. Можна говорити